

Hulp bieden bij psychische problematiek, dat is waar wij ons dagelijks met hart en ziel voor inzetten.

Aan Collega's
Van Stephan Valk, voorzitter raad van bestuur
Datum 12 juli 2022
Onderwerp **Herdenking Martin den Dekker – 1 jaar na deze calamiteit**

Beste mensen,

Namens alle collega's van de Parnassia Groep wil ik graag een aantal woorden spreken.

Beste familieleden van Martin den Dekker, zijn kinderen en dierbaren.
Beste collega's, in het bijzonder Saskia, de collega's van beveiliging en de Leggelostraat.
Alle collega's die hier aanwezig zijn of bij ons zijn via de livestream.

Vandaag zijn we bij elkaar om het drama van precies één jaar geleden te herdenken.
Vanmorgen om 8:30 uur zijn van vandaag ermee gestart in het overleg Parnassia Groep, het maandelijks overleg tussen directeuren. Er werden woorden aan gegeven en geluisterd naar de Dijk – 'Kan ik iets voor je doen'.

Op andere plekken in de organisatie hebben collega's stilgestaan bij deze dag.
Nu hebben we hier onze gezamenlijke herdenking.

Precies één jaar geleden. Soms voelt het of het net is gebeurd, een andere keer lijkt het alweer lang geleden. In het afgelopen jaar heeft een ieder deze gebeurtenis op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo geprobeerd te verwerken. Een deel van ons heeft het een plek kunnen geven, hebben rust kunnen vinden en de draad van het leven weer kunnen oppakken. Anderen worstelen met het enorme verdriet en de leegte die Martin heeft achtergelaten.

In ons geheugen staat maandag 12 juli 2021 gegrift. In de ochtend werden Saskia en Martin beschoten. Martin overleed in het ziekenhuis aan zijn verwondingen. Doordat hij op het geluid afkwam en Saskia probeerde te beschermen.

'Om te doen wat jij deed, moet je zijn zoals jij was'.

Collega's van de Leggelostraat hebben direct hulp geleverd totdat de ambulance arriveerde. In het ziekenhuis is hij overleden. Helaas zullen we nooit weten wat er precies in het hoofd van de client is omgegaan en wat hem heeft gedreven tot het geweld richting Martin en Saskia als naar zichzelf.

De eerste weken waren een periode vol ontredde, angst, verdriet, en steun die we zochten bij elkaar. Zoals in de herdenkingsruimte op de Leggelostraat en de bloemen die daar buiten het gebouw massaal werden neergelegd.

De herdenking op zaterdag 17 juli met de collega beveiligers in de kerk op de Monsterseweg. We legden samen bloemen neer bij de oude boom, die samen zijn naam vormden.

Maandag 19 juli stonden we op veel plaatsen binnen Parnassia Groep samen met jullie als familie van Martin stil bij zijn overlijden en bij Saskia die dit drama overleefde.

De impact was enorm. Op onze collega's, maar ook collega's elders in het land die twijfels hadden of ze als crisisdienst wel naar cliënten toe konden gaan. Op collega's die eerder geweld hadden meegemaakt en terug gingen naar die tijd en de radeloosheid die ze zelf toen voelden.

We hebben een prachtig beroep als werkers in de geestelijke gezondheidszorg, maar op zulke momenten ook zo'n moeilijk beroep.

Ook voor mensen met psychische aandoeningen kon het zwaar zijn. Ze voelden het verdriet om Martin, wat bleek uit de vele andere uitingen van medeleven van cliënten. En tegelijk het stigma wat op sommige plaatsen aanwakkerden.

Landelijk was er een grote verslagenheid en boosheid bij de collega instellingen. Met 58 andere instellingen hebben we een oproep gedaan in dagbladen en sociale media om op te staan tegen geweld tegen hulpverleners. Om aandacht te vragen voor de calamiteit die dit was, maar die niet symbool staat voor de gemiddelde mens met ernstige psychische aandoeningen. Geweld tegen een ieder kunnen en zullen we nooit accepteren.

Vrijdag 23 juli was de crematie van Martin. De combinatie van het afscheid van Martin door jullie als familie en naasten én de herdenking op de Monsterseweg was een waardig eerbetoon.

De escorte en erehaag die we konden vormen voor Martin en jullie als familie. De luidende klok van de kerk op de achtergrond. De herdenking met vele woorden en muziek. Een plek om samen ons verdriet te delen en ons verbonden te voelen met elkaar. We stonden stil bij wat hij voor mens was én wat hij betekende voor ons: zijn gulle lach, de veiligheid die hij uitstraalde. Martin was geliefd en werd gewaardeerd.

Na één en na drie maanden hebben we stil gestaan bij deze calamiteit.

Op 12 januari 2022, 6 maanden na dato, hebben we hem herdacht op de Leggelostraat. Hierbij is een kunstwerk als gedenkteken onthuld ter nagedachtenis aan het drama op 12 juli en het overlijden van Martin den Dekker. Zodat wij hem nooit zullen vergeten. Er is destijds aangekondigd dat het gedenkteken enige tijd op de Leggelostraat zou blijven en daarna zou verhuizen naar de Monsterseweg naar dit plantsoen.

In overleg zijn we ertoe gekomen dat het kwetsbare kunstwerk z'n plek moet behouden in de binnentuin van de Leggelostraat. Voor hier op de Monsterseweg is een gelijksoortig kunstwerk gemaakt dat we in dit plantsoen straks samen met jullie zullen onthullen.

Hoe verwerk je zo'n groot drama? Als mensen, jullie als familie, de collega beveiligers, als collega's van de Leggelostraat, en alle andere collega's die zich verbonden voelen. De zorg voor cliënten werd hervat, collega's bleven aan het werk en ondersteunden elkaar. Met verlies en verdriet omgaan gaat stap-voor-stap ieder in zijn of haar eigen tempo.

De ruimte die jullie voor elkaar hebben genomen is hartverwarmend en zo belangrijk voor ons persoonlijk herstel, als team en als organisatie van mensen en voor mensen.

De begeleiding naar en voor elkaar is met alle inzet gebeurd door de leidinggevenden en de collega's onderling. Hierin is ondanks alle inzet en empathie niet steeds alles goed gegaan. We zullen hiervan leren. Wat het ook weer duidelijk heeft gemaakt is dat we allemaal er anders in staan en andere behoeften hebben in een proces als deze. Dat maakt een proces als deze samen ook zo intensief en ingewikkeld.

Samen met de collega's van de Leggelostraat is er ook gekeken naar wat er nodig is om het werken in het pand aan de Leggelostraat veiliger te maken. De maatregelen hiervoor zijn inmiddels allemaal doorgevoerd.

Bij veiligheid op het werk gaat het niet alleen om het werken met veilige en goedgekeurde middelen, veilig gedrag is net zo belangrijk. Heldere voorlichting, duidelijke werkinstructies, het juiste gebruik van middelen, regelmatig een gesprek tussen teams en leidinggevende en oefenen verhogen de veiligheid en veiligheidsgevoel.

Daarbij houden we rekening dat veiligheid een persoonlijk gevoel is. Jouw gevoel voor veiligheid hoeft niet hetzelfde te zijn als dat van een ander, ook al zitten jullie in dezelfde situatie.

Het externe onderzoek welke we zelf hebben ingesteld via het COT is aangeboden aan de Inspectie. De aanbevelingen zijn meegenomen in ons nieuwe plan 2021-2024, waarin 'Veiligheid en herdenken' als thema is verankerd. We noemen dit 'Voor alles veilig'. Het programma is breed en meerjarig, zodat we structureel meer aandacht voor veiligheid houden. Als Parnassia Groep willen we een veilige omgeving zijn voor onze collega's en onze cliënten.

Voor de behandelaars en zorgbeveiligers op de ambulante locaties, voor collega's die op huisbezoek gaan en in de klinieken. En tegelijkertijd ook een veilig gevoel bieden aan onze cliënten en naasten. Veilige zorg is immers een kenmerk van kwalitatieve zorg, tezamen met cliëntgerichte, beschikbare effectieve zorg.

Maar ook landelijk blijven we aandacht vragen voor veiligheid, bij ons in de ggz maar ook in de samenleving. Dat doen we o.a. in de media en gesprekken met politieke partijen en werknemersorganisaties. We weten immers dat een hoger veiligheidsgevoel tot minder agressie kan leiden.

Veiligheid en vertrouwen is de basis van ons werk in de ggz. Veiligheid en vertrouwen is als een olie voor de samenleving: als mensen zich veilig weten en vertrouwen hebben, durven zij zich in vrijheid te bewegen, samen te werken. Het gevoel veilig te zijn is dan ook een basale menselijke behoefte.

Dit alles past bij de man die Martin was en waar hij voor stond.
Hij liet ons zien wat veiligheid, steun en vertrouwen betekent.
Al deze stappen zetten we met Martin in ons hart.

Ik wil graag eindigen met een gedicht:

het gras bloeiend
wuift in de wind
naar de hemel
zijn blauwe lucht

zoeken ogen de zon
zoals vogels
de nieuwe morgen
in zang verwelkomen

geeft het licht
in vleugelslagen
betekenis aan 'n nieuwe dag
de nacht voorbij

stamelen woorden
laatste zinnen
in uitgesproken taal
ademt leven afscheid

'Om te doen wat jij deed, moet je zijn zoals jij was'.

Dank jullie wel.

Stephan Valk,
voorzitter raad van bestuur